

LÉNÁRT ISTVÁN (1921-2021)

„Papi”

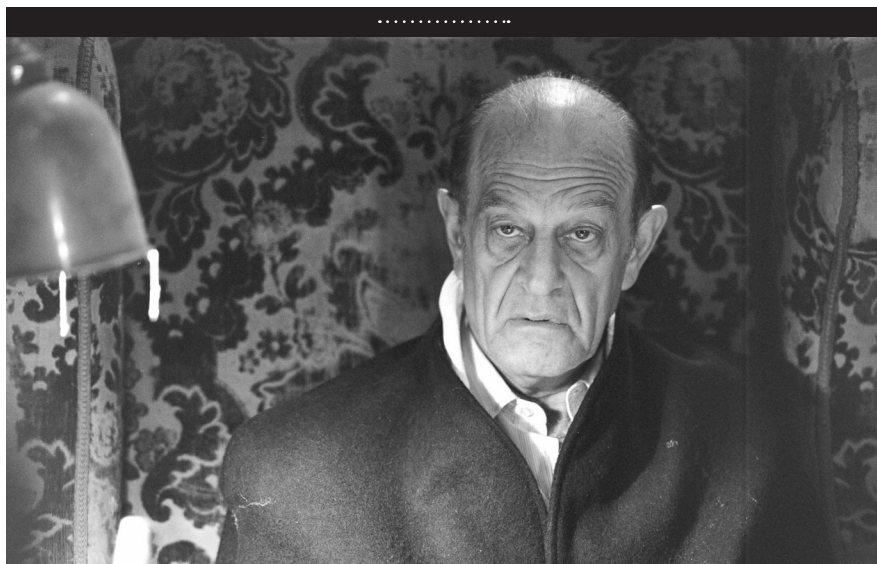
PENTELENYI LÁSZLÓ

A MAGYAR FILMSZAKMA ÉS TELEVÍZIÓZÁS DOYENJÉT 100. ÉVE FELÉ KÖZELEDVE IS OTT LÁTHATTUK SZINTE MINDEN HAZAI PREMIEREN ÉS FILMÜNNEPEN.

Lénárt István – a sokak által szeretett „Papi” – 1945-től volt markánsan jelen mindig pedáns eleganciájával a színházi és filmművészeti életben. 1951-ben ösztöndíjas gyakornokként lépte át a Filmgyár kapuját, majd gyorsan emelkedett a ranglétrán. 1954-ben Föld Ottóval együtt az elsők között szerzett gyártásvezetői diplomát a Színház- és Filmművészeti Főiskolán. 1958-ban Fábri Zoltánékkal, az akkori fiatal rendezőgenerációval – a későbbi stúdiórendszer előhírnökeként – egy önálló filmstúdiót szerettek volna létrehozni. Az akkori vezető rendezők (mint például Keleti Márton és Bán Frigyes) nem nézték jó szemmel, s mivel Lénárt volt a „csapat” legkevésbé értékes tagja, őt rúgták ki a Filmgyárból. A Nemzeti Színházban végzett közönségszervezői kitérő után, 1963-ban került a Magyar Televízióhoz fődíszpécsernek. Lénárt ezt a kifejezést egy szel-

lemi műhelyhez méltatlannak, túl iparinak érezte, ezért Koordinációs Osztályra nevezte át. Több mint száz operatőr és a műsorgyártáshoz szükséges technikai személyzet tartozott hozzá, ő felelt a televízió műsorok gördülékeny rögzítéséért abban a korszakban, amikor évente legalább 70-80 tévéjáték készült a Magyar Televízióban. Lénárt István ebben a pozícióban találta meg valódi helyét, 1970-ben például az ő ötlete volt a Veszprémi Tévétalálkozó létrehozása is. Igazgatóhelyettesi rangban dolgozott 1991-ben bekövetkezett (váratlan) nyugdíjazásáig, senki sem marasztalta, pedig testi-szellemi erejének teljében volt. Nyugdíjazása után sem tudott elszakadni a kulturális élettől, két évtizedig volt a Vígszínház médiamenedzsere. Nem lehetett úgy elmenni egy-egy mozi premierre vagy színházi ősbemutatóra Budapesten, hogy a „Papi” ne lett volna jelen, hiszen a Tele-

„Téves szerepcserét rendeztél”
(Fehér György: Szürkület – Lénárt István)

INKEY ALICE FELVÉTELE

vízió és a Színház nem csupán a munkahelye, hanem a szenvedélye volt.

„Világbjának fej ez a Lénárt!” – mondta róla Fehér György operatőr-rendező, aki felfedezte őt a filmművészet számára. Az 1963-ban igazgatóhelyettesi rangban dolgozó Lénárt István egy késői órán a Magyar Televízió folyosóján – a takarékosság jegyében – oltotta le a lámpákat, amikor megjelent mögötte egy fehér nadrágos huszonéves fiatalember. Pimasz módon visszakapcsolta a fényt. Így találkozott először Fehérrel, akivel – a jelentős korkülönbségük és nézetkülönbségeik dacára – szoros, életre szóló barátság bontakozott ki. Fehér György még csak kameraman volt a Magyar Televízióban, amikor Lénárt megkérte, hogy vegye fel a fia esküvőjét, mire szemtelenül azt válaszolta, hogy csak akkor, ha elvállal egy szerepet a következő vízgafilmjében (*Tomikám*, 1970). „Nem szívesen vállaltam – emlékszik vissza Lénárt – úgy éreztem, nem való egy vezető köztisztviselőhöz, rongálja a tekintélyemet. De mit tehettem? Beadtam a derekam.” Rádásul egy kellemetlen, gonosz főnököt kellett alakítania. „Én nem vagyok színész, semmi közöm ahhoz, hogy a rendezők egy részének megtetszik a sokráncos arcom. Csak véletlen, ha valakit kineveznek színésznek. Nem tekintettem szakmámnak. Szórakoztatott a közeg, és a hiúságnak jólesett, hogy barátaim megvásárolták a ráncaimat, de sosem vettem komolyan.”

Lénárt „Papi” arcát, hangját, gesztusait, jellegzetes személyiségét szerencsénkre számos filmalkotás is örzi, amikben – saját megfogalmazásában – „bohóckodott”. Az 1970-es *Tomikám* után legközelebb 1978-ban – Makk Károly javaslatára – vállalta el Bacsó Péter *Áramütés* című filmjében egy kopott, nyugdíjas erkölcsrendész szerepét. Az igazi „színeszkarrierje” azonban Fehér György *Szürkületével* (1987-90) kezdődött. „A legfőbb instrukció, amit szerepemhez a rendezőtől kaptam, hogy ne beszéljek túl gyorsan. Akik ismernek, tudják, általában olyan lassan beszélek, hogy sokan elalszanak a mondataim alatt...”

A sors furcsasága, hogy 2002-ben Lénárt az idő közben pótfiává fogadott Fehér György temetésén volt kénytelen gyászbeszédet mondani: „Drága barátom, rendezőm, ennél az utolsó jelenetnél, megszegve korábbi megállapodásunkat megbocsáthatatlan és téves szerepcserét rendeztél.” •